

เลขที่การ ส.ป.ก.	๗๔๑
รับที่	
วันที่	24 พ.ค. 2561
เวลา	

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มส่งเสริมคุณธรรมและงานวินัย โทร. ๑๑๔๕

ที่ กษ ๑๒๐๒.๔ / ๑๓๑๒ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน เลขที่การ ส.ป.ก.

เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามตัวชี้วัดที่ ๒ เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้หน่วยงานที่รับการประเมินมีการศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน

การวิเคราะห์

ปัจจุบัน ส.ป.ก.ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีต่างๆ โดยมีการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และในการตรวจสอบปรากฏว่า มีหลายกรณีเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ อันเป็นสถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งมีหลายรูปแบบจนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่าเป็นความผิด

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ ผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐไปขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนรวมแล้วต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ตัดสินใจได้ยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเป็นธรรมและปราศจากอคติ

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน แบ่งออกเป็น ๗ รูปแบบ ได้แก่

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน หรือรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากนักธุรกิจหรือบริษัทธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน การใช้งบประมาณ ของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์ตอบแทน

/ ๒. การรับของ...

๒. การรับของขวัญ การยอมรับของขวัญ การยอมรับความสะดวกสบายที่อาจส่งอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ทำให้มีอคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ อาจมองว่าเป็นเรื่องการรับสินบน ซึ่งการให้ของขวัญนี้ทำกันในหลายรูปแบบ ลักษณะการให้ของขวัญนั้นไม่ได้ต้องการที่จะให้ แต่มีเจตนาที่จะก่อให้เกิดการเอนเอียงในการกระทำบางอย่างอันเนื่องจากการให้นั้น

๓. การใช้อิทธิพล เป็นการเรียกผลตอบแทนในการใช้อำนาจจะในตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เกิดผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นระบบอุปถัมภ์พิเศษที่มีการใช้อิทธิพลส่วนตัว เป็นการเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลที่จะให้ได้รับการส่งเสริมได้รับรางวัลจากกระทำสัญญาหรือการอื่นใด ซึ่งญาติของตนไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น

๔. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการไปใช้เพื่องานส่วนตัว

๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น ทราบว่าจะมีการตัดถนนไปตรงไหนก็รีบไปซื้อที่ดินโดยใส่ชื่อภรรยา หรือทราบว่าจะมีการซื้อที่ดินเพื่อทำโครงการของรัฐก็รีบไปซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรขายให้กับรัฐ ในราคาที่สูงขึ้น

๖. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด เช่น การใช้ตำแหน่งที่ทำให้หน่วยงานทำสัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเองหรือจ้างบริษัทของตนเองเป็นที่ปรึกษาหรือซื้อที่ดิน ของตนเองในการสร้างสำนักงาน

๗. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหรือหลังเกษียณ (Post-employment) หมายถึง การที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกับที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล หรือเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๑๐๐ และ ๑๐๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม) เช่น หลังเกษียณแล้วเข้าร่วมเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเข้ามาเป็นคู่สัญญากับ ส.ป.ก.

ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. ความคิดในลักษณะบูรณาการไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง

๒. มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณ

๓. มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่าย ทำให้รายรับไม่สมดุลกับการจ่าย

/ ๔. มีความจำเป็น...

๔. มีความจำเป็นในการรักษาตัวรอด เพื่อลดการเผชิญปัญหา เน้นเรื่องวัตถุนิยม การอยากมีอยากได้

๕. ขาดขั้นตอนการตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารงานภายในหน่วยงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

แนวทางแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์หรือคุณสมบัติต้องห้าม (Qualification and disqualification from office) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันเบื้องต้นมิให้มีโอกาสเกิดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตัว ผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. การกำหนดข้อพึงปฏิบัติ เป็นการสร้างกรอบเพื่อบอกถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรยึดถือเป็นหลักในการทำงาน

๓. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานหลังพ้นตำแหน่งที่ทางราชการ (Post-office employment restriction) เป็นข้อกำหนดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐนำข้อมูลลับ (Confidential information) ภายในหน่วยงานที่เขาทราบไปใช้ประโยชน์หลังจากการออกจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว รวมถึงป้องกันการใช้สิทธิในการติดต่อหน่วยงานราชการในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ในหน่วยงานราชการมาแล้ว

๔. กำหนดมาตรการสำหรับการบังคับใช้ (Enforcement) กฎ ระเบียบ ที่กำหนดขึ้น เช่น การตั้งคณะกรรมการในลักษณะองค์กรกำกับดูแลเพื่อตรวจสอบให้ผู้อยู่ภายใต้กฎระเบียบดังกล่าวปฏิบัติตามข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องมีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอเพราะในกรณีที่มีการละเมิดกฎระเบียบที่เกิดขึ้นก็ต้องทำหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องต่อไป

แนวทางการตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน

๑. ตรวจสอบข้อมูลของผู้เสนองานว่ามีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคลากรในหน่วยงานหรือไม่ เช่น ญาติ พี่ น้อง เพื่อน คู่แข่ง ศัตรู

๒. ตรวจสอบสถานที่อยู่ สถานที่ปฏิบัติงานของผู้เสนองานว่ามีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคลากรในหน่วยงานหรือไม่

๓. ตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานว่ามีส่วนได้เสียกับงาน/โครงการ ทั้งผลประโยชน์ส่วนตนเอง และผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

๔. ตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เสนองานหรือไม่ เช่น การรับสินบน การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การรับของขวัญหรืออื่นๆ

ข้อเสนอ

กองการเจ้าหน้าที่ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ ๒ ของ
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
และเป็นการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนใน ส.ป.ก. จึงเห็นควรกำหนดมาตรการป้องกัน
ผลประโยชน์ทับซ้อนของ ส.ป.ก.ขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหากเห็นชอบโปรดลงนามในประกาศที่เสนอมาพร้อมนี้

(นางสาวเมตตา คูโณปถัมภ์)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

(นายสุรจิตต์ อินทรชิต)
เลขาธิการสำนักงานกฤษฎีกาปฏิรูปที่ดินที่ศูนย์ราชการ

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ตามที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามตัวชี้วัดที่ ๒ เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้หน่วยงานที่รับการประเมินมีการศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน นั้น

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและภารกิจอื่น เป็นไปด้วยความโปร่งใส ป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของ ส.ป.ก.และเป็นไปตามตัวชี้วัดดังกล่าว ส.ป.ก.จึงกำหนดมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ห้ามใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ให้ตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง
๒. ห้ามรับผลประโยชน์อย่างใดจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น
๓. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง ห้ามใช้ตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เป็นคุณแก่ฝ่ายใด

ฝ่ายหนึ่ง

๔. ห้ามนำบุคลากรหรือทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
๕. ห้ามนำข้อมูลลับหรือข้อมูลภายในไปใช้เพื่อประโยชน์ตนเองหรือบุคคลอื่น
๖. ห้ามทำงานพิเศษที่ดำเนินกิจการหรือมีผลประโยชน์ขัดกันกับ ส.ป.ก.

๗. หลังเกษียณไม่น้อยกว่า ๒ ปี ห้ามทำงาน ซึ่งมีสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม ประโยชน์ทางราชการ กระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. หรือเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของ ส.ป.ก.โดยใช้ความรู้ หรืออิทธิพลจากที่เคยปฏิบัติหน้าที่ราชการมารับงาน หรือหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

๘. ให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ควบคุม พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิด หากพบว่ามีพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงกับผลประโยชน์ทับซ้อนให้มีการกำชับ ป้องปราม เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่

๙. ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.คอยสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือในภารกิจอื่นว่ามีผลประโยชน์อื่นใดแอบแฝงอยู่หรือไม่ หากพบให้รายงานผู้บังคับบัญชาโดยด่วน

จึงประกาศมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสุรจิตต์ อินทรชิต)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม